

VARNOST V VRTCU

STRUPENOST / NEVARNOST RASTLIN

Rastline so bile od nekdaj bistvenega pomena za obstoj človeka. Najstarejša razvrščanja rastlin so bila povsem praktične narave, saj so ljudje najprej na osnovi izkustev spoznali užitne in strupene rastline. Kmalu so ugotovili tudi zdravilno moč rastlin in spoznali, da je meja med zdravilnim in strupenim učinkom pogosto zelo ozka, odvisna od stanja človeka, količine zaužite rastline in njenega dela ter razvojne stopnje. Poznavanje užitnosti, strupenosti in zdravilnosti rastlin sodi v osnovo človeške civilizacije.

Večina odraslih se zaveda, da so nekatere rastline zelo strupene v celoti, ponekod so strupeni samo plodovi, pri velikem številu vrst in sort okrasni rastlin strupenost ne pride tako do izraza, ker so strupeni manj privlačni deli rastline (listi, skorja, poganjki).

STRUPENOSTI RASTLIN SO NAJBOLJ IZPOSTAVLJENI OTROCI, KI ŠE NIMAJO DOVOLJ IZKUŠENJ IN JIM MORAMO TO VEDENJE PRIVZGOJITI.

V naravi je veliko samoniklih strupenih rastlin, zato naj bo osnovno vodilo obnašanja v naravi, da ne trgamo in uživamo tistega, kar ne poznamo.

UKREPI ZA PREPREČEVANJE ZASTRUPITEV IN POZNAVANJE NEVARNIH RASTLIN

Škodljivim učinkom nevarnih snovi se lahko izognemo z njihovim poznavanjem. Pri poučevanju najmlajših je potrebno upoštevati njihove sposobnosti dojemanja glede na starost otroka. Z vidika ugotavljanja morebitnih zastrupitev, bi jih bilo dobro naučiti spoznati vsaj najvažnejše organe rastline kot so cvet, steblo, list,

korenina, plod, torej tiste, ki so lahko dojemljivi s prostim očesom in so največkrat lahko predmet zaužitja in posledično zastrupitve.

Najbolj nevarne za otroke so rastline z vabljivo rdeče, rumeno, modro,...obarvanimi plodovi. Otroci še ne vedo, kaj je užitno in kaj strupeno.

STRUPENE RASTLINE - PLODOVI:

- navadna tisa,
- češmini,
- mahoniji,
- navadna barvilnica; (strupeni listi, plodovi, steblo, korenine)
- bodika,
- navadni volčin,
- kalina,
- črnoga,
- navadna krhlika,
- ognjeni trn,
- širokolistna trdoleska,
- navadni lovorikovec,...

STRUPENE IN CVETOČE RASTLINE:

Nekatere rastline so tako strupene, da je že naključno zaužitje tudi vegetativnih delov lahko za otroke in odrasle zelo, zelo nevarno ali usodno.

- navadni nagnoj,
- navadni oleander,
- navadni volčin,
- kitajska in japonska visterija,

- navadna šmarnica,
- telohi, preobjede, ostrožniki, navadni jetrnik, vetrnice,...
- bršljan,...

RASTLINE, KI POVZROČAJO ALERGIJE:

- pelinovolistna ambrozija,
- samonikle kobulnice; navadni dežen, rebrinec,...
- navadna breza,
- navadni beli gaber,
- navadna leska,
- vetrocvetne dvokaličnice,
- cvetenje različnih trav,....

BODEČE RASTLINE:

- ognjeni trn,
- navadna robinija,
- češmini,
- šipki,
- vrtnice,...

OKRASNE SOBNE RASTLINE, KI SO STRUPENE;

- sobna primula,
- filodendron,
- difenbahija,
- amarilis,
- sobna kala,...

KAKO UKREPATI, ČE OTROK ZAUŽIJE STRUPENO RASTLINO, SNOV ALI PLOD?

Mogoči opozorilni znaki, da gre za zastrupitev so:

- jagodičevje ali neznana snov v otrokovih ustih,
- opekline otrok ust ali na koži,
- nenavaden zadah iz ust,
- znojenje,
- slabost v želodcu ali bruhanje,
- ozke ali široke zenice,
- motnje vida,
- težave z dihanjem,
- slinjenje, solzenje, glavobol, driska, suha usta,
- vrtoglavica ali omedlevica,
- kratkotrajna zamaknjenost ali odsotnost,
- zmedenost, halucinacije,
- mišični krči,
- izguba zavesti.

NUDIMO PRVO POMOČ!

Če sumimo na zastrupitev ali če smo v dvomih pokličemo **NUJNO MEDICINSKO POMOČ**. Reševalcem predamo proizvod, rastlino ali embalažo snovi s katero sumimo, da se je otrok zastrupil in tudi morebitni izbljuvek. Brez predhodnega posvetovanja z zdravnikom **NE** damo otroku ničesar piti, ne smemo izzvati bruhanja ali dati aktivnega oglja.

Viri:

1. Batič, F., Kravanja, N., Turk, B., 2005: Strupene rastline. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Ljubljana.
2. Kromar, J., 1979: Strupene rastline, Borec, Ljubljana.
3. Zbornik 2. Mednarodnega strokovnega posveta; » VARNOST V VRTCIH«.
4. Priporočila za ukrepanje v vrtcu ob nujnih stanjih.
Dostopno na: URL:<http://www.ivz.si>

Pripravila:

Sonja V. Godec

(org. ZHR)